

Nội dung bài viết

1. [Giải VBT Ngữ Văn 9: Ôn tập phần tập làm văn](#)

Giải VBT Ngữ Văn 9: Ôn tập phần tập làm văn

1. Câu 1, tr. 206, SGK

Trả lời:

Sự kết hợp của các phương thức biểu đạt với hai loại văn bản

Kiểu văn bản chính	Các phương thức và yếu tố kết hợp
Văn bản thuyết minh	Kết hợp giữa thuyết minh với miêu tả, lập luận và một số biện pháp nghệ thuật.
Văn bản tự sự	-Kết hợp tự sự với miêu tả (miêu tả bên ngoài và miêu tả bên trong), lập luận. -Đối thoại, độc thoại, độc thoại nội tâm trong tự sự; người kể và ngôi kể trong văn bản tự sự.

2. Câu 2, tr. 206, SGK

Trả lời:

- Vị trí, vai trò, tác dụng của giải thích và miêu tả trong văn bản thuyết minh: trong thuyết minh nhiều khi người ta phải giải thích để làm rõ sự vật cần giải thích, nhất là khi gặp các thuật ngữ, các khái niệm chuyên môn hoặc những nội dung trừu tượng và đương nhiên và cũng phải vận dụng miêu tả để người nghe hình dung ra đối tượng. Yêu cầu giải thích và miêu tả là không thể thiếu trong văn thuyết minh.

- Ví dụ: khi thuyết minh về cây bút : ta cần giải thích cấu tạo cây bút, miêu tả các bộ phận cây bút,.....

3. Câu 3, tr. 206, SGK

Trả lời:

Điểm giống và khác nhau của văn bản thuyết minh có yếu tố miêu tả, tự sự với văn bản miêu tả, tự sự

Giống nhau	Khác nhau
------------	-----------

<p>Cùng làm cho người khác hiểu rõ về đối tượng.</p>	<p>- Văn thuyết minh phải trung thành với đặc điểm của đối tượng; ít dùng tưởng tượng, so sánh,...; dùng nhiều số liệu chi tiết, chính xác; bảo đảm tính khách quan, khoa học; sử dụng nhiều kiến thức về văn hoá, khoa học,...; thường đơn nghĩa.</p> <p>- Văn miêu tả dùng nhiều hình ảnh, cảm xúc; ít dùng số liệu cụ thể, chi tiết; dùng nhiều trong sáng tác văn chương, nghệ thuật; ít có khuôn mẫu và thường đa nghĩa.</p>
--	---

4. Câu 4, tr. 206, SGK

Trả lời:

Các nội dung đã học về văn bản tự sự ở Ngữ văn 9, tập 1

- Kết hợp miêu tả với nghị luận, đối thoại và độc thoại, người kể và ngôi kể.
- Vai trò, vị trí và tác dụng của các yếu tố miêu tả nội tâm và nghị luận trong văn bản tự sự: miêu tả nội tâm giúp cho người viết đi sâu phân tích, trình bày những diễn biến tâm lí, cảm xúc, ý nghĩ,... của nhân vật; nghị luận giúp người viết trình bày dễ dàng những vấn đề triết lí sống, nhân sinh,...
- Ví dụ về các đoạn văn có sự kết hợp yếu tố miêu tả nội tâm và nghị luận

Đã bao lần tôi từ những chốn xa xôi trở về Ku-ku-rêu, và lần nào tôi cũng nghĩ thầm với một nỗi buồn da diết: “ Ta sắp được thấy chúng chưa, hai cây phong sinh đôi ấy? Mong sao chóng về tới làng, chóng lên đũa mà đến với hai cây phong! Rồi sau đó cứ đứng dưới gốc cây để nghe mãi tiếng lá reo cho đến khi say sưa ngây ngất”.

(Theo Ngữ văn 8, tập 1, NXB Giáo dục, 2009)

5. Câu 5, tr. 206, SGK

Trả lời:

- Khái niệm
 - + Đối thoại: là cuộc trò chuyện, đối đáp giữa hai hay nhiều nhân vật
 - + Độc thoại: là lời nhân vật tự nói với mình.
 - + Độc thoại nội tâm: là độc thoại diễn ra trong tâm trí nhân vật.
- Vai trò tác dụng và hình thức thể hiện của các yếu tố trên trong văn bản tự sự:

+ Đối thoại, độc thoại và độc thoại nội tâm là những hình thức quan trọng để khắc họa nhân vật; miêu tả tính cách, nội tâm nhân vật

+ Đối thoại và độc thoại thành lời được thể hiện bằng cách gạch đầu dòng cho mỗi lượt lời; còn độc thoại nội tâm thì không có gạch đầu dòng.

- Ví dụ các đoạn văn tự sự có sử dụng đối thoại độc thoại và độc thoại nội tâm

+ đoạn văn sử dụng đối thoại:

Lão Hạc thổi cái m ỡ rơm, châm đóm. Tôi đã thông điều và bỏ thuốc r ỡi. Tôi mời lão hút trước. Nhưng lão không nghe...

- Ông giáo hút trước đi.

Lão đưa đóm cho tôi...

- Tôi xin cụ...

Và tôi c ần lấy đóm, vo viên một điều. Tôi rít một hơi xong, thông điều r ỡi mới đặt vào lòng lão. Lão bỏ thuốc, nhưng chưa hút vội. Lão c ần lấy đóm, gạt tàn, và bảo:

- Có lẽ tôi bán con chó đấy, ông giáo ạ!

+ đoạn văn sử dụng độc thoại:

Họa sĩ nghĩ th ầm: “Khách tới bất ngờ, chắc cu cậu chưa kịp quét tước dọn dẹp, chưa kịp gấp chăn chẳng hạn.” Ông rất ngạc nhiên khi bước lên bậc thang bằng đất, thấy người thanh niên đang hái hoa. Còn cô kĩ sư chỉ “ô” lên một tiếng! Sau gần hai ngày, qua ngót bốn trăm cây số đường dài cách xa Hà Nội, đứng trông mây mù ngang t ầm với chiếc c ầu v ồng kia, bỗng nhiên lại gặp hoa đơn, hoa thược dược, vàng, tím, đỏ, h ồng phấn, tổ ong... ngay lúc dưới kia là mùa hè, đột ngột và mừng rỡ, quên mất e lệ, cô chạy đến bên người con trai đang cắt hoa

+ đoạn văn sử dụng độc thoại nội tâm

Chao ôi! Đối với những người ở quanh ta, nếu ta không cố tìm mà hiểu họ, thì ta chỉ thấy họ gàn dở, ngu ngốc, b ần tiện, xấu xa, bỉ ỉ... toàn những cớ để cho ta tàn nhẫn; không bao giờ ta thấy họ là những người đáng thương: không bao giờ ta thương... Vợ tôi không ác, nhưng thị khổ quá r ỡi. Một người đau chân có lúc nào quên được cái chân đau của mình để nghĩ đến một cái gì khác đâu? Khi người ta khổ quá thì người ta chẳng còn nghĩ gì đến ai được nữa. Cái bản tính tốt của người ta bị những nỗi lo lắng, b uồn đau ích kỷ che lấp mất. Tôi biết vậy, nên tôi chỉ b uồn chứ không n ữ giận. Tôi giấu giếm vợ tôi, thỉnh thoảng giúp ngấm ng ầm lão Hạc. Nhưng

hình như lão cũng biết vợ tôi không ưng giúp lão. Lão từ chối tất cả những cái gì tôi cho lão. Lão từ chối một cách gần như là hách dịch. Và lão cứ xa tôi dần dần..

6. Câu 6, tr. 206, SGK

Trả lời:

Ví dụ về các đoạn văn tự sự

- Đoạn văn kể theo ngôi thứ nhất

Lão đặt xe điều, hút. Tôi vừa thở khói, vừa gà gà đôi mắt của người say, nhìn lão, nhìn để làm ra vẻ chú ý đến câu nói của lão đó thôi. Thật ra thì trong lòng tôi rất dửng dưng. Tôi nghe câu ấy đã nhàm rã. Tôi lại biết rằng: lão nói là nói để có đấy thôi; chẳng bao giờ lão bán đâu. Và lại, có bán thật nữa thì đã sao? Làm quái gì một con chó mà lão có vẻ băn khoăn quá thế...

- Đoạn văn kể theo ngôi thứ ba

Rồi cầu cây số 4 một quãng, xe trèo lên núi. Mây hắt từng chiếc quạt trắng lên từ các thung lũng. Chỉ thấy thấp thoáng trong màu xanh bao la, ở phía trước, một vệt hình ba góc màu vàng, chính là đoạn đường mình vừa đi qua. Đi một lúc lâu, ngừng lên, vẫn thấy cái vệt ba góc đó. Đến bây giờ, người lái xe già mới cất tiếng nói: - Con suối có thác trắng xoá ta vừa qua là trạm rừng. Một lúc nữa thì tới Sapa. Bác không ghé thăm Sapa ư? Họa sĩ nào cũng đến Sapa! Ở đấy tha hồ mà vẽ. Tôi đi đường này ba mươi hai năm. Trước Cách mạng tháng Tám, tôi chở lên chở về mãi nhìiều họa sĩ như bác. Họa sĩ Tô Ngọc Vân này, họa sĩ Hoàng Kiệt này...

- Nhận xét về vai trò của mỗi loại người kể:

+ ngôi thứ nhất: Cách chọn vai kể này làm cho câu chuyện chân thực, thể hiện được sự đồng cảm của người kể với các nhân vật khác trong truyện

+ ngôi thứ ba: Cách chọn vai kể này tạo thuận lợi trong việc miêu tả, kể chuyện ở nhiều góc nhìn khác nhau. Với vai kể này, câu chuyện sẽ rõ ràng, cụ thể, sinh động hơn; người kể như hiểu được suy nghĩ, cảm xúc của từng nhân vật.